

Pavel Krajíc

Sebevražda – mravní hodnocení

Posudek bakalářské práce předložené na UK KTF 3.9.2007

Práce má 75 stran, včetně 5 stran literatury, 5 stran přílohy a 1 strany anglického resumé.

Autor práce zvolil téma velmi závažné a ne příliš zpracovávané. Pojednal o něm z různých hledisek způsobem vyváženým, pečlivým a přínosným. Za největší klad práce je třeba považovat její komplexní pohled na sebevraždu a propojení různých hledisek: biblický pohled, základní teologické náhledy v průběhu dějin křesťanství, náhled církevního práva, pohledy empirických věd a mravní hodnocení z pozice církevního magistera i pohledů několika různých teologů. Zejména tento etický pohled má významnou hodnotu, neboť nejde jen o zkoumání daného jevu, nýbrž i o jeho hodnocení a smysl. Autor se zmiňuje i o případech, kdy může sebeusmrcení být hodnoceno pozitivně. V práci je též jasně vyslovena „otázka, zda má člověk povinnost a právo zachránit život druhého proti jeho vůli“ (str. 33). Oprávněně ji autor ponechává bez jednoznačné odpovědi, i když z celé práce vysvítá jeho zaujetí proti sebevraždě.

Poslední kapitola práce pojednává o asistované sebevraždě, eutanázii a paliativní péči, což jsou témata s hlavním tématem práce úzce související.

Jako negativum je třeba uvést, že práce vychází z obvyklého a ne zcela reflektovaného křesťanského pohledu na život, který mluví o hodnotě života jako Božího daru a odmítá jeho zničení jakýmkoliv způsobem. Příliš málo se v tomto náhledu na věc připouští, že člověk zřejmě může zabít sám sebe a nedostat se při tom do konfliktu s Bohem. Nejčastěji je to v situaci krajního zoufalství a krajní bezvýchodnosti, ve které se člověku nepodaří najít žádné lepší řešení než ukončení vlastního života. Jako volbu nejmenšího zla je nutno takové řešení respektovat. Rozhodnutí pro ně vůbec nemusí být výrazem pohrdání Božím darem. Naopak, člověk, pokud věří v Boha, tímto činem může Stvořiteli vracet dar, který už nedokáže dál nést.

Krátká kapitola „Sebevražda a bible“ (str. 13-14) nese jisté tendenční zabarvení. Snaží se alespoň trochu ukázat, že bible sebevraždu odsuzuje, ale nepřináší k tomu potřebné argumenty. Pokud dva uvedené pohřby sebevrahů v knihách Samuelových neznamenají souhlas se sebevrahovými činem, jak je autor práce přesvědčen, pak uvedená místa přinejmenším nevyjadřují žádným způsobem odpor k činu sebevraždy ani k tomu, aby sebevrahové byli pohřbeni řádným způsobem. Dále srovnání Jidáše a Petra je nemístné, neboť Jidáš Ježíše vydal k zatčení, kdežto Petr pouze chránil svou kůži ve chvíli, kdy už Ježíšův osud nemohl ovlivnit.

Neřešenou otázkou je, jak se vysvětluje odsuzování sebevraždy v křesťanské teologii a praxi, když v Písmu de facto obsaženo není.

I interpretace ustanovení Kodexu kanonického práva zřejmě nese určitou svévolnou tendenci vykládat je tak, že církev jednání sebevraha odsuzuje. Není ovšem pravda, že pro sebevraha trvá zákaz církevního pohřbu, „pokud by jeho jednání mohlo vyvolat veřejné pohoršení u věřících“ (str. 20) Toto ustanovení CIC 1184, par. 1, odst. 3 mluví

obecně o veřejných hříšnicích, nikoliv o sebevrazech, a uvádí jako důvod odepření církevního pohřbu nebezpečí, že by církevní pohřeb, nikoliv „jeho jednání“ mohlo vyvolat veřejné pohoršení u věřících. Tradiční odmítnutí církevního pohřbu nezůstává otevřené, jak uvádí autor s odvoláním na CIC, rozhodnutí místního ordináře se ponechávají pouze sporné případy.

O aktivní eutanázii píše autor způsobem, že to vypadá, že se jedná o běžný postup, který je v souladu se zákonem (str. 47).

Není zřejmé, zda autor přesně rozumí pojmu „pasivní eutanázie“. Když na str. 47 říká, že rozhodnutí pacienta odmítající další operaci či terapii, které samo o sobě smrt nepůsobí, není pasivní eutanázií, je to tvrzení nesprávné.

Tyto otázky se doufejme vyjasní při obhajobě práce.

Anglické resumé nepostihuje celkový obsah práce a obsahuje jazykové chyby.

Pokud jde o formální stránku práce, není proti ní námitek.

Práci doporučuje k obhajobě. Přes uvedené nedostatky snad ještě mohu navrhnout hodnocení „výborně“.

V Praze 28.10.2007

Libor Ovečka, vedoucí bakalářské práce